

СЪВЕТИ ЗА ЖИВОТНОВЪДИТЕ ЗА ЗАБОЛЯВАНЕТО „СИН ЕЗИК“

Какво представлява заболяването син език по животните?

Синият език (СЕ) е вирусно заболяване по домашните и дивите преживни животни (говеда, овце, кози, биволи, сърни и елени).

Как се предава заболяването син език по животните?

Предава се **само** чрез кръвосмучещи насекоми (куликоиди), които преди това са хапали друго заразено преживно животно.

Не може да се осъществи заразяване с храна, вода и по въздух. Месото, млякото, труповите на умрелите животни и транспортните средства не са фактор за разпространението на болестта син език.

Боледуват ли хората от болестта син език?

Хората не боледуват от син език. Вирусът на болестта син език не може да бъде пренесен при контакт със заразени животни, вълна или при консумация на месо и мляко от заразени животни.

Какви са признаците на заболяването син език?

Болестта се характеризира с треска (повишена температура) и възпаление на лигавиците, копитния венец, сърдечния и скелетните мускули. Езикът е подут (едематизиран), изпълва цялата уста, често с мораво син цвят, от където е и наименованието "син език". Такова развитие на болестта (клинични признаци) най-често се наблюдава при овцете. Говедата и козите рядко боледуват с клиника, като проявлението на клиничните признаци при говедата зависи от силата на вируса, в зависимост от което може и да не се проявят клинични признаци на заболяването, но те са вирусоносители, като вирусът е наличен в кръвта им до 80 дни.

Какви действия да предприема в случай, че открия умряло животно в стопанството или имам съмнение за заболяване?

Незабавно посетете и информирайте по подходящ начин, най-близкият ветеринарен лекар, областна дирекция по безопасност на храните или общинските власти.

Горещите телефони за връзка за получаване на подробна информация по места са достъпни на интернет-страницата на Министерство на земеделието и храните:

<https://www.mzh.government.bg/bg/sektori/zhivotnovadstvo/zabolyavane-sin-ezik/>

Тук ще откриете:

- списък на служителите от общински служби по земеделие, които са заети с набиране на информация за болестта „син език“ и дават указания на фермери и стопани какво да правят при установяване на болестта
- списък на областните ветеринарни лекари, които следва да уведомите, за да дойдат на място
- документите, които трябва да се попълнят за получаване на обезщетение.

Какво да направя с трупове на умрелите животни?

На горещите телефони ще получите информация в зависимост от Вашето местоположение.

В общият случай във всяко населено място е създадена организация за определяне на охраняеми площи, където се събират умрелите от болестта „син език“ животни и откъдето се товарят на транспортните средства на екарисажите. Информация за тези места ще получите на горещите телефони.

Не предприемайте самостоятелно заграбване на животните!!!

Заграбването на трупове е позволено само в труднодостъпните райони и ако капацитетът на транспортните средства на екарисажите не достига, при задължително присъствие на ветеринарен лекар. В тези случаи вместо екарисажна бележка, за да получите обезщетение за умрелите животни, е достатъчно да имате протокол с Ваш подпис, подпис на кмета на населеното място и на официалния ветеринарен лекар.

Какви мерки се предприемат срещу заболяването?

1. Мерки за унищожаване на насекомите: Извършва се дезинсекция (унищожаване на насекомите) чрез напръскване на помещенията, в които се отглеждат животните и местата обитавани от насекомите - вектори (преносители) на болестта син език (оборите, торищата и местата около поилките).

2. Мерки за предпазване на животните от ухапвания от насекоми:

- Обработка на животните чрез прилагане на системни инсектициди.
- Възприемчивите животни не се извеждат на паша в часовете от 19.00 до 08.00 часа, когато е активния летеж на куликоидите;

3. Лечение на болните животни.

Животните с проявени клинични признаци се отделят в закрити помещения, обработени срещу насекоми и НЕ се третират с инсектицидни препарати, тъй като това

може да се влоши състоянието им.

Прилагат се нестероидни противовъзпалителни средства, широкоспектрни антибиотици. При необходимост се прилага и общо укрепваща терапия - по преценка на лекуващия ветеринарен лекар

Практически съвети за извършване на обработка на помещения, животни и биотопи на преносителя на болестта син език, както и съвети за лечение на болните животни са налични на интернет-страницата на Българска агенция по безопасност на храните:

https://bfsa.egov.bg/wps/portal/bfsa-web/home/current.animal.diseases/blue_tongue

Можем ли да ваксинираме животните срещу болестта?

Преди започване на ваксинационната кампания трябва да бъде получено разрешение от Европейската Комисия и да бъде изготвен план за извършване на ваксинацията. Ваксината не е лечебно средство и е противопоказно да се ваксинират заразени животни. Ваксиниране може да започне само след прекратяване на епизоотичното разпространение на заболяването и при изясняване кои са засегнатите и незасегнатите територии в България. Съществен фактор е употребата на ваксина срещу точно определения серотип на вируса.

По принцип с настъпването на зимата епизоотията от „син език“ се прекратява, тъй като векторът за предаване на заболяването не е активен. Ако България получи разрешение от Европейската комисия - ваксини ще бъдат осигурени от държавата. Целта е ликвидиране на болестта в засегнатите райони и предотвратяване на разпространението ѝ, както и намаляване на смъртността на животните и икономическите загуби на стопаните.

Защо е забранена профилактичната ваксинация срещу син език?

Законодателството на Европейския Съюз не разрешава профилактична ваксинация, като предпазна мярка срещу навлизане на заболяването в държава членка. Разрешава се ваксинация при определени условия, в хода на борба с вече появило се огнище на заболяване. Това е така, тъй като вирусът има 24 серотипа (на територията на България тази година е установено наличието на серотип 4), а ваксина срещу един серотип не осигурява имунитет срещу останалите.

Кои животни трябва да бъдат ваксинирани срещу болестта син език, след разрешение на ЕК?

Всички говеда над три месечна възраст, а кози и овце на възраст над два месеца.

Ваксинацията се извършва единствено от ветеринарен лекар!

Кои животни са освободени от ваксинация срещу болестта син език?

Животни под двумесечна възраст не трябва да бъдат ваксинирани, както и животните, предназначени за клане и животните, за които е предопределено да отидат директно за клане преди навършване на шестмесечна възраст, също могат да се освободят от ваксинация.

Безопасна ли е ваксината срещу болестта син език?

Милиони дози на ваксина срещу болестта син език са били използвани в цяла Европа без никакви сериозни нежелани реакции. Това означава, че тези ваксини са едновременно безопасни и ефективни. Ваксинирането на **заразени** животни може да доведе до обостряне на инфекцията.

При ваксинация болестта син език следва ли да се отделя млякото и/или месото?

Липсва необходимост да се отделя млякото и/или месото.

Колко скоро след ваксинацията моите животни ще бъдат защитени от болестта син език?

Пълен имунитет срещу болестта се развива три седмици след завършване на ваксинацията.

Какво наблюдение ще бъде направено от държавните власти?

Правителството ще използва начини и средства за поръчка на ваксина, ще се наблюдава прилагането на ваксината в отделните стопанства. Ще се извърши изследване на някои овце, кози и едър рогат добитък, за да се увери, че това ваксиниране е извършено.

Безопасност на месо и мляко.

Консумирането на месо и мляко от заразени животни **не е опасно за хората.**

Съгласно ветеринарно-санитарните изисквания месо и мляко от овце, кози и едър рогат добитък, болни от син език или животни със съмнения за заболяването може да се консумира след **задължителна** топлинна обработка.